

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2009 - 2014

Комисия по правни въпроси

2013/2063(INI)

23.9.2013

СТАНОВИЩЕ

на комисията по правни въпроси

на вниманието на комисията по промишленост, изследвания и енергетика

относно оползотворяването на потенциала на изчисленията в облак в
Европа
(2013/2063(INI))

Докладчик по становище (*): Лидия Йоанна Герингер де Оденберг

(*): Процедура с асоциирани комисии — член 50 от Правилника за дейността

PA_NonLeg

КРАТКА ОБОСНОВКА

Докладчикът приветства съобщението на Комисията, но счита за подходящо с цел гарантиране, че бъдещото законодателство ще функционира, да призове Комисията да направи определени разпоредби по-стриктни и да разгледа въпроса заедно с всички други законодателни актове, които могат да помогнат за премахване на пречките и отключване на пълния им потенциал.

Изчисленията в облак имат огромен потенциал и следва да дадат предимства на бизнеса, гражданите и публичния сектор¹, но като един нов модел мрежово изчисление създават някои правни и договорни рискове. Сред другите грижи, като сигурността или зависимостта от доставчик, съществува и голяма загриженост сред доставчиците на услуги и потребителите по отношение на липсата на стандартизация, която би била необходима за единния пазар в Европа по отношение на многообразието на съответното законодателство в Европа, което понастоящем представлява неясни договорни разпоредби, и по отношение на липсата на ясни правила относно правото върху интелектуална собственост (IPR).

Последни изследвания показват, че 48% от управителите както в частния, така и публичния сектор съзнават, че прилагането на изчисления в облак може да ускори и улесни тяхната работа. Повече от половината от тях обаче не са въвели процедури за минимизиране на рисковете пред бизнеса, каквато е кражбата на самоличност.

Най-голямата заплаха „в облака“ са т.нар. „вътрешни лица“, които работят в предприятията, предоставящи услуги за изчисления в облак, и имащи достъп до клиентски данни, следвани от други наематели към доставчика на услугата за изчисления в облак, особено в случай на срив на механизмите на изолация.

Цифровият единен пазар на ЕС продължава да бъде фрагментиран вследствие на различаващите се правни режими сред държавите членки и по отношение на правото върху интелектуалната собственост, постигнато е само ограничено равнище на хармонизация в резултат от Директивата за авторското право. Следователно действията трябва да бъдат насочени към разрешаване на въпроса с услугите за изчисления в облак, които зависят от уеднаквяване на режима за правото върху интелектуалната собственост отвъд националните граници. Предложенията относно колективното управление на права и таксата за копия за лично ползване следва да вземат предвид развитието на новите технологии, по-специално услугите за изчисления в облак, и да разяснят правилата за гарантиране на правото върху интелектуална собственост в цифрова среда.

Според последното обществено обсъждане относно изчисленията в облак,

¹ Размерът на глобалния пазар се очаква рязко да се увеличи, от 21.5 млрд. USD през 2010 г. до 73 млрд. USD през 2015 г.; очаква се изчисленията в облак да повишат БВП с между 1 и 2 % в петте най-големи икономики в Европа; очаква се да се появят 11.3 млн. работни места в световната икономика до 2014 г. (данните са взети от Транснационалната корпорация за данни (IDS) и от прогнозите на регионални информационно-технологични услуги „в облак“ за 2011–2015 г. и Организация „Федерико Етро“, *Икономика на изчисленията в облак*, 2011 г.).

организирано от Комисията, правният режим не беше ясен за респондентите в 90% от случаите. Съществува всеобща неяснота сред заинтересованите страни относно правата и задълженията в ситуации на трансгранични изчисления в облак, по-специално във връзка с въпросите на отговорността и компетентността. В съчетание с фрагментирането на вътрешния пазар, това налага допълнително хармонизиране на законите в държавите членки, по-конкретно чрез премахване на пропуските и недостатъците в приложимото право на ЕС, особено в Директивата за нелоялните търговски практики и Директивата за неравноправните договорни клаузи по отношение на защитата на потребителите и Директивата за електронната търговия по отношение на освобождаването от такси за копия за лично ползване.

Потребителите и малките и средните предприятия (МСП), които желаят да използват публични облаци, често са изправени пред договори от типа „приемаш или се отказваш“, най-често под формата на споразумение с поле за отметка. Поради това следва Комисията, съвместно с държавите членки, да вземе предвид въвеждането на по-ясни правила и модели на договори. Съществува необходимост от насоки и стандартизирани схеми за модели на договори, посочващи ключовите условия и ред, които са важни за потребителите и в същото време увеличават прозрачността.

Потребителите на „изчислителни облаци“ следва още повече да оценяват всяко едно предложение за услуга за изчисления в облак “ на базата на стандартизирани процедури във връзка със сигурността и гаранциите, предоставени от услугата, т.нар. споразумения за нивото на обслужване (SLA). Поради това една доброволна система на сертифициране, позволяваща на потребителите да оценяват и сравняват по опростен начин нивото на съответствие със стандартите, оперативната съвместимост и системите за сигурност на услугите за изчисления в облак, следва да се приложи на равнището на Европейския съюз като се вземат предвид различията, които се срещат в това отношение и на трите нива на обслужване: инфраструктура като услуга (IaaS), платформа като услуга (PaaS) и софтуер като услуга (SaaS). Първият случай засяга оборудването за сигурност, каналите за доставка, данни и т.н. Във втория случай отговорността за сигурността е предимно на клиента, който следва адекватно да защитава своите данни. В третия случай отговорността е на доставчика.

Необходимо е предоставяне на подходящи средства за правна защита на потребителите по отношение на доставчиците на услуги за изчисления в облак, по-специално в областта на обслужването на клиенти. Поради проблемите с компетентността на практика е малка вероятността европейските потребители да са в състояние да търсят защита от доставчика на услугите. Следователно Комисията следва да ускори прилагането на алтернативното и онлайн решаване на потребителски спорове и други форми на колективна защита с цел да се улесни разрешаването на конфликтите в тази област, пред които са изправени потребителите, без да се оказва допълнителен натиск върху националните съдилища.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по правни въпроси приканва водещата комисия по промишленост, изследвания и енергетика да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. настоячиво призовава Комисията да предприеме действия за допълнително хармонизиране на законите в държавите членки с цел да се избегне правно объркване и фрагментиране и да се гарантира прозрачност на цифровия единен пазар;
2. отбелязва спешната необходимост от ясно и единно европейско законодателство за изчисления в облак с цел да се осигури конкурентоспособна европейска среда, увеличаване на иновациите и повишаване на растежа;
3. призовава Комисията да направи преглед на други законодателни актове на ЕС, за да се разреши въпросът с пропуските, свързани с изчисленията в облак; призовава по-специално за изясняване на режима за правото върху интелектуалната собственост и за преглед на Директивата за нелоялните търговски практики, Директивата за неравноправните договорни клаузи и Директивата за електронната търговия, които са най-значимите законодателни актове на ЕС, приложими към изчисленията в облак;
4. отбелязва значението на това, правната рамка за изчисления в облак да бъде разгледана с настоящото преразглеждане на правилата на ЕС за защита на данните, като се гарантират ясни правила по отношение на обработването на лични данни; отбелязва значението на свободното движение на тези данни в защитена правна рамка, което води до по-голяма оперативна съвместимост на данните и по-важното, по-голямо доверие на потребителите;
5. посочва, че правото на неприкосновеност на личния живот е основно право и че поради това новите услуги за изчисления в облак трябва да се развиват по начин, който осигурява високо равнище на защита на личните данни в съответствие с основните права и основните свободи на Съюза;
6. призовава за създаването на европейски печат, който, при прехвърляне на личните данни на европейски граждани на трети страни, показва, че участващите предприятия и трети държави спазват законодателството на ЕС и подкрепят основното право на неприкосновеност на личния живот;
7. призовава Комисията да предприеме необходимите стъпки за развитие на европейските изчисления в облак, които подкрепят принципите и ценностите на ЕС, и да насърчава сътрудничеството между частните оператори за същата цел;
8. призовава Комисията да създаде ясна правна рамка в областта на съдържанието, защитено с авторско право „в облака“, особено по отношение на правната уредба, свързана с лицензирането;

9. признава, че появяването на съхраняване на произведения, защитени от авторски права, чрез услуги за изчисления в облак следва да не застрашава правото на европейските носители на права да получават справедливо заплащане за използването на техните произведения, но отправя въпрос дали тези услуги могат да бъдат разглеждани по същия начин като традиционните и цифровите средства и оборудване за записване;
10. призовава Комисията да проучи различните видове услуги за изчисления в облак, по какъв начин съхраняването в облак на произведения, защитени от авторски права, засяга системите за получаване на авторски възнаграждения и по-специално начините, по които се налагат такси за копиране за лично ползване, приложими за някои видове услуги за изчисления в облак;
11. подчертава, че вследствие на несигурността по отношение на приложимото право и компетентността, договорите са основните инструменти за установяване на отношения между доставчиците на услуги за изчисления в облак и техните клиенти и следователно съществува силна необходимост от общоевропейски насоки в тази област;
12. призовава Комисията да работи съвместно с държавите членки за разработване на европейски модели за най-добри практики по отношение на договорите, т.нар. „примерни договори“, които да осигурят пълна прозрачност посредством предоставяне на всички условия в напълно ясна форма;
13. подчертава значението на изчисленията в облак за МСП, по-специално за тези от тях, установени в отдалечени или най-отдалечени райони или държави с икономически затруднения, и призовава Комисията да обмисли подходяща правна рамка, която да позволи на МСП да повишат растежа и производителността си, тъй като МСП могат да се възползват от намалени първоначални разходи и по-добър достъп до инструменти за анализ;
14. призовава Комисията да разработи съвместно със заинтересованите страни доброволни схеми на сертифициране на системите за сигурност на доставчиците, които биха помогнали в хармонизирането на практиките сред доставчиците на услуги за изчисления в облак и биха повишили осведомеността на клиентите относно това какво следва да очакват от доставчиците на услуги за изчисления в облак;
15. призовава Комисията да насърчава разработването, съвместно със заинтересованите страни, на децентрализирани услуги, основани на безплатен софтуер с отворен код, които биха помогнали за хармонизирането на практиките сред доставчиците на услуги за изчисления в облак и биха дали възможност на европейските граждани да възвърнат контрола си върху своите лични данни и комуникация, например чрез шифроване от точка до точка;
16. подчертава, че поради проблемите с компетентността на практика е малка вероятността европейските потребители да са в състояние да търсят защита от доставчиците на услуги за изчисления в облак в други юрисдикции; следователно призовава Комисията да предвиди адекватни мерки за защита в областта на

обслужването на клиенти, тъй като съществува силно неравномерно разпределение на силите между потребителите и доставчиците на услуги за изчисления в облак ;

17. призовава Комисията да осигури бързо прилагане на алтернативното и онлайн решаване на потребителски спорове и да гарантира, че потребителите разполагат с адекватни средства за колективна защита срещу нарушения на сигурността и неприкосновеността на личния живот, както и срещу нелегални договорни разпоредби за услугите за изчисления в облак.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	17.9.2013
Резултат от окончателното гласуване	+: 23 -: 0 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Jiří Maštálka, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Dimitar Stoyanov, Alexandra Thein, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Eva Lichtenberger, Angelika Niebler, József Szájer, Axel Voss
Заместник(ци) (чл. 187, пар. 2), присъствал(и) на окончателното гласуване	Olle Schmidt